

GCL - BERICHTEN

Voorzitterswoordje

Beste vrienden,

De wereld-GCL heeft het thema voor het wereldcongres van 2018 in Argentinië aangekondigd: "GCL, een geschenk voor de wereld en de Kerk". Als inspiratie geven ze Mc 6,38: "Hoeveel broden heb je?". Hun schrijven begint met de zin "CLC (GCL) is living a time of true grace".

Voor mij klinkt dit erg dubbel, in de zin dat het ons wijst op onze beperkte krachten: we weten beter dan wie ook wat er allemaal onaf is, wat er nog door ons hoofd spookt dat dringend moet gedaan worden. Tegelijk wijst het ons op de momenten van genade die we soms mogen ervaren.

In Joh 14,27 lezen we waar die vandaan komt. "Ik laat jullie vrede na; mijn vrede geef ik jullie, zoals de wereld die niet geven kan." Zelf sta ik vaak versteld hoe ik na een moment van meditatie of na een GCL-bijeenkomst iets van die echte vrede heb mogen ervaren. Het is een kunst om in drukke of moeilijke momenten, je telkens weer open te stellen en die vrede te durven ontvangen. Zo raken de derde en de vierde week (het lijden en de verrijzenis) elkaar. In iets dat zwaar of uitzichtloos lijkt, is er toch hoop. En omgekeerd is verrijzenis geen triomf ver weg van ons, maar gaat het in de Bijbel meer om ontmoeting tussen Jezus en zijn vrienden, bijv. de bange apostelen aan wie Jezus vrede wenst: eerst herkennen ze Hem niet, en daarna brandt hun hart. Als we hiervan durven te leven, geven we iets van die echte vrede door aan de wereld en zijn wij een Godsgechenk.

Ivo Raskin,
Voorzitter GCL-Vlaanderen

Gemeenschappelijke Onderscheiding (GeOS) : Geestelijke Oefeningen voor groepen

Mensen zijn als bomen... Het is een gekende uitspraak waar we spontaan een bepaalde betekenis aan geven. En zoals je mensen met bomen kunt vergelijken kun je ook groepen bekijken vanuit de metafoor van de boom. Groepen hebben wortels: er is iets dat hen ooit heeft samengebracht, iets dat hen bindt. Bij een supportersclub van een voetbalploeg is dat de verbondenheid met het elftal en de hele entourage. Bij een lerarenkorps is dit de liefde voor kinderen of jongeren en het verlangen om hen te helpen opgroeien. Bij een GCL-groep...

Groepen komen soms in nieuwe situaties terecht of moeten omgaan met veranderingen. Soms zijn die ingrijpend omdat de context verandert, er mensen wegvallen of bijkomen, leden verschillend reageren op een nieuwe gegevenheid. De nood waaruit een bepaalde groep ontstond is veranderd of weggeval- len.

Soms kunnen er binnen de groep grote verschillen (ontstaan) zijn en is het onduidelijk wat de koers van het schip is voor de toekomst. Dit zijn momenten van crisis, in de positieve zin van het woord. Momenten die om een onderscheiding vragen. Hoe moet het verder? Wat kan er anders? Wat zullen we behouden of loslaten? Met wie of wat willen we verder aan ons project bouwen? Aangezien elke groep bestaat uit een diversiteit aan persoonlijkheden, ambities, visies en gevoeligheden, is het belangrijk om niet zomaar top-down beslissingen te nemen. Vaak is er ook geen pasklaar antwoord en niet elke beslissing of verandering is voor elke groep even goed.

Als gelovige kun je de Geestelijke Oefeningen gebruiken om te onderscheiden, om je hart zo om te vormen dat je betere keuzes gaat maken. Er bestaat echter ook een manier om dit met groepen te doen. Het gaat om groepen waarin God ter sprake kan komen of waarin het geloof de bindende factor is. Voorbeelden hiervan zijn religieuze gemeenschappen, parochies, een groep leraren, pastoraal werkers, enzovoort. Voor dergelijke groepen kan Gemeenschappelijke Onderscheiding (GeOS) een zinvol proces zijn. Het is een proces waarin een groep gaat onderscheiden waartoe God hen roept. Het is gebaseerd op de Geestelijke Oefeningen, aangevuld met psychologische en sociologische inzichten.

Het belangrijkste instrument bij GeOS is dat mensen vanuit de stilte/gebed en door middel van een geestelijk gesprek met elkaar spreken. Zo wordt er minder vanuit het ego, vanuit het 'gelijk willen halen' gesproken.

In een eerste stap wordt er uitgeklaard wat de eigenlijke vraag voor deze groep nu is. Een onderscheiding hangt nooit in het ijle maar hoort bij een specifieke vraag of knoop. Deze vraag kan door de 'leiding' worden aangegeven, maar dient erkend en herkend te worden door allen die aan het onderscheidingsproces zullen deelnemen.

In een volgende stap worden de leden met een Bijbeltekst of andere spirituele tekst de stilte ingestuurd. Afhankelijk van de grootte van de groep of de vertrouwdheid met elkaar wordt er eerst in kleine groepjes gedeeld over wat er in de stilte en in het gebed kwam bovendien. In een sfeer van gebed wordt er geluisterd naar elkaar. De woorden van de ander doen iets met je... Vanuit dat luistergesprek wordt het gesprek verder gezet in de grote groep (als die groep niet te groot is, uiteraard). Op sommige momenten loopt dit gesprek uit op een viering of ritueel.

Door deze manier van werken meerdere dagen - na elkaar of gespreid in de tijd - aan te houden, komen mensen tot een ander gesprek met elkaar. Het gaat niet om 'gelijk halen', je visie doordrijven, terrein winnen doordat je het beter kunt uitleggen of anderen overklassen met argumenten. Men spreekt meer van hart tot hart. In deze sfeer van Waarheid kan de Geest zijn werk doen.

Om het met de metafoer van de boom te verduidelijken: in het proces beginnen we bij de wortels. Wie ben ik? Wat is onze diepste identiteit als groep? Wat bracht me naar deze groep en wat maakt dat ik erin blijf investeren? Door op dit niveau te beginnen worden mensen aangesproken op hun eigen identiteit maar vaak ook op hun diepste dromen en verlangens over hun leven. In het dagelijks leven praten we met elkaar vaak over uiterlijkheden zoals hoe een folder of website er moet uitzien, wat er op tafel moet komen, hoe een dagorde moet veranderen, waar prioriteiten voor de toekomst liggen... Bij Gemeenschappelijke Onderscheiding gaat men terug naar de eerste liefde, de b/Bouwsteen van de groep.

Voor veel deelnemers is het een herademing om terug naar de wortels (verlangens) te kijken en die van de groepsgenoten te leren kennen. Dit schept een positieve sfeer, een hernieuwde verbondenheid. Tegelijk met het belichten van de oorspronkelijke inspiratie komen ook kwetsuren uit heden en verleden naar boven: men voelt zich soms niet gehoord of gezien, men herkent zich niet meer in de organisatie die ooit wel aan dit verlangen beantwoordde. Of men heeft geleden onder bepaalde beslissingen of een specifieke persoon in de groep. Er is machtsmisbruik geweest of men liep tegen grenzen aan. In een GeOS-proces moet er uitdrukkelijk en behoedzaam tijd worden gemaakt voor deze kwetsuren. Waar het kan, kan dit ook uitgesproken worden in een luistergesprek en/of ergens visueel voor elkaar voorgesteld. Ook daar kan de Geest dan werken: wonden worden soms wat geheeld omdat men dingen heeft kunnen benoemen, de kijk op de ander verandert wanneer men het verdriet of teleurstelling van die ander beluistert.

In de eerste fase keek men naar de vragen: 'Wie ben ik, wie zijn wij?'. In een volgende stap luidt de vraag: 'Waartoe zijn wij geroepen?' Hier stelt zich de vraag naar een doel, een perspectief voor onze groep. Dit is eerder de stam van de boom: naar wie of wat zijn we gericht. Soms kan hiervoor een missietekst gebruikt worden, een tekst over het project dat deze groep als fundament heeft. 'Zitten we nog op dat oorspronkelijke spoor? Kunnen we dit beamen of zullen we bijsturen?'

De vruchten symboliseren eerder de middelen waarmee we ons doel willen bereiken: wat doen we als groep, hoe ziet het concrete eruit. Soms zijn middelen goed in een bepaalde periode om een doel te halen. Op andere momenten zijn die niet meer toereikend. Bv. een religieuze gemeenschap die haar gastvrijheid beleeft door altijd open te staan voor gasten, moet op een bepaald moment vaststellen dat men die gastvrijheid onvoldoende vorm kan geven en men dus keuzes moet maken om gastvrijheid anders in te vullen.

Het spreken over de 'vruchten' van de boom, over het 'hoe' om dat doel te bereiken verloopt veel eenvoudiger wanneer er een sfeer van verbondenheid gecreëerd werd. Door samen naar de wortels en de stam van de groep te kijken worden de keuzes voor de vruchten vaak relatiever. In plaats van bron van twist of wrijving te zijn groeit er vaak meer eensgezindheid over wat nu als middelen bij deze groep past. Men kan vaak ook iets meer de persoonlijke motieven loslaten in dit grotere geheel. Men kan soms meer ruimte geven aan de mening van een ander hierover. En men vertrouwt ook weer meer dat het geen persoonlijke keuzes zijn, maar keuzes die losgemaakt en gedragen zijn door de Geest, wiens motieven vaak niet te doorgronden zijn.

GeOS is een avontuur voor elke groep die dit proces aandurft. Er wordt aan de boom geschud! Tegelijk is het een diepgelovige overtuiging dat de Geest hierin ruimte krijgt om te helen en om te timmeren aan de fundamenten van deze groep. "Aan de vruchten kent men de boom"... Een uitnodiging om aan de wortels en de stam te werken en te vertrouwen dat het met die vruchten dan wel goed komt.

Renate Cauwels

Renate is inhoudelijk medewerker in de Oude Abdij Drongen

Vragen ter verwerking:

- Zie jij groepen in je leven die gebaat kunnen zijn bij een GeOS-proces? Zou dit ook haalbaar zijn?
- GeOS is een basisdoel van de bijeenkomsten van de GCL-groepen wereldwijd. Herken je dit in jouw groep? Zou je dit aspect versterkt willen zien? Of zie je weerstanden?

De geestelijke oefeningen, een levenswijze ?

Twee jaar geleden volgde ik het traject van de Geestelijke Oefeningen van Ignatius in het dagelijks leven.

Een ontmoeting werd relatie en deze kreeg een Gelaat

Ik leerde afstand te nemen van mezelf waardoor ruimte vrijkwam. Ik kon doorheen die ruimte mijn gevoelens en ervaringen observeren. De bijbel en het levensverhaal van Jezus vormden de leessleutel. In die bevraging ontmoette ik Zijn blik. Gaandeweg kreeg ik voeling met de diepe stroom in mij waar de kwetsbare dialoog zich afspeelt tussen God en Zijn beeld dat in mijn hart aanwezig is. Het voelde aan alsof een diepe ontmoeting in mijn hart gerealiseerd werd. De ontmoeting werd een relatie en deze kreeg een Gelaat.

Mijn verlangen om in en vanuit die relatie verder te leven was DE fundamentele verandering van mijn oriëntatie en dat noem ik mijn bekering.

Na de oefeningen maakte dit verlangen mij wat onzeker. Zou ik zonder de externe omkadering van het traject en mijn begeleider die innerlijke ruimte verder doorheen de golven van mijn leven kunnen openhouden? Zou ik uiteindelijk een leven kunnen leiden vanuit de diepte van mijn hart, waar mijn wil samenvalt met hoe mijn leven door Hem ten diepste bedoeld is?

Wat gezaaid is moet tijd krijgen om vrucht te kunnen dragen.

Gaandeweg en doorheen mijn leven werd het voor mij duidelijk dat wat gezaaid is de tijd moet krijgen om vrucht te kunnen dragen. Ik kreeg er vertrouwen in dat wat aan mij gebeurd was doorheen mijn traject, innerlijk verder loopt en dat die relatie zich verder in mij ontvouwt. Ik werd gewaar dat mijn leven zelf mij toespreekt met Zijn taal op voorwaarde dat ik deze openheid, deze ruimte in mijn hart kan bewaren. Het is een ruimte waar mijn ego voor Hem moet wijken! Vanuit die ruimte wordt mijn aandacht vaak geleid naar mensen en omstandigheden waaraan ik anders door de drukte van mijn leven en prestatiedrang zou aan voorbijgaan.

Methode evolueerde naar een leven in vertrouwen en open aandacht.

De aanvankelijke onzekerheid en krampachtigheid waarmee ik de instrumenten van de ignatiaanse methode probeerde vast te houden en, erger nog, er resultaten wou mee bereiken, maakte plaats voor een leven in vertrouwen en open aandacht.

Ik moet in dat verband denken aan Ety Hillesum, die haar spiritualiteit uitdrukte als een "hineinhorchen", een naar binnen horen. Toen ik een 12-tal jaren geleden haar "Nagelaten geschriften" las, begreep ik dit niet ten volle. Nu ervaar ik zelf hoe ik spontaan naar de ruimte in mezelf naar mijn plaats van onaantastbaarheid word geleid.

"Hier ben ik....hier ben ik" (Jes,65,1)

God liet zich kennen aan een volk dat Hem niet zocht en zelfs Zijn Naam niet kende. "Hier ben ik, hier ben ik..." Jes 65,1. Dit kon mijn vertrouwen alleen maar bevestigen. De Bron laat zich kennen hoe, waar, wanneer en aan wie zij dat wil. Zij zingt haar lied onaangekondigd op plaatsen, in omstandigheden en vaak ook in mensen waarin men deze schoonheid niet zou vermoeden.

Het leven zelf toont mij vaak de onbegrijpelijkheid van God en heeft mij bevrijd van de illusie Hem te kennen of te controleren. Het vraagt een grote openheid en aandacht om de telkens nieuwe en verrassende manieren te ervaren waarop Hij zich mededeelt.

Vanuit Zijn Blik: een andere ruimere blik.

Als ik ermee instem anderen of situaties vanuit een totaal nieuw en ruimer standpunt te bezien, dan wordt het mij vaak nadien duidelijk dat Zijn Blik mij heeft geleid. Het voelt alsof Hij, die groter is dan ik, de Andere, mij uit mijn enge denkpatronen wegtrekt.

Die andere, ruimere blik overkwam mij onlangs toen ik aandacht gaf aan mijn verlangen gevangen mensen als vrijwilliger te gaan bezoeken.

Ik was rechter in een vorig leven en ik zat vanuit mijn bezorgdheid voor de bescherming van de maatschappij gevangen in een strak denken dat vooral gefixeerd was op de relatie tussen de feiten en de wet. Na de lectuur van "le pardon originel" van Lytta Basset werd dit strak causaal denken opengebrouwen. Ik kon instemmen met de visie dat het kwade in de ervaring is wat pijn doet. Niemand is zonder kwetsuren en niemand is vreemd aan het betreden van vluchtwegen om het lijdende stuk van zichzelf niet te moeten voelen. Wij ervaren allen zonder onderscheid, de ene gelukkig al minder dan de andere, een zeker onvermogen om met ons lijden om te gaan. Dit onvermogen doet ons vluchtwegen bewandelen die vaak het kwade reproduceren. Het ondergane en het gereproduceerde kwaad vormen een geheel.

Hopelijk kan ik nu als lid van de pastorale ploeg van de Gentse gevangenis vanuit deze Andere blik een nieuwe bijdrage leveren aan de bescherming van de maatschappij.

Die andere ruimere blik was ook de blik van Jezus. Hij kende de mens en zijn vluchtwegen. Ook hij vroeg om niet te oordelen en het ultieme oordeel aan God over te laten (Mt 13,24-30).

Ingrid Hoet
GCL-goep Sirah

Er zijn drie dingen die zelfs God niet weet:

1. het aantal religieuze congregaties voor vrouwen;
2. de som geld die de franciscanen verborgen houden;
3. wat de jezuieten echt denken en wat het volgende is dat ze gaan ondernemen.

Uit SINTOBIN Nikolaas, *Jezuieten grappen. Humor en spiritualiteit*, Averbode, 2013.

GCL-Vlaanderen

www.gclvlaanderen.be

GCL-berichten is de nieuwsbrief van de Gemeenschappen van Christelijk Leven in Vlaanderen

Voorzitter: Ivo Raskin - Vinkenbosstraat 10 – 3001 Heverlee - 016/68 01 51 - info@gclvlaanderen.be

Nationaal kerkelijk assistent: Ward Biemans SJ, Singel 448, 1017 AV Amsterdam, Nederland

Redactie GCL-berichten: Ward Biemans SJ, Ann Sieuw, Nathalie Salazar, Luc Buffel, Cecilia Vanneste - gcl-berichten@telenet.be

Vormgeving: Ludwig Van Heucke SJ

GCL-berichten is gratis voor GCL-leden, niet-GCL-leden betalen €6 (Nederland €7,50)

GCL-rekeningnummer: IBAN: BE54 4466 6116 7197 - BIB: KREDBEBB

Oproep weekend

Van vrijdagavond **10 tot en met** zondagmiddag **12 november 2017** gaat de GCL-groep *Amar y servir* op weekend in de **Oude Abdij Drogen**.

Ze reserveerden nog extra kamers voor andere GCL-leden of GCL-groepen.

De inhoud is nog niet helemaal klaar maar zoals vorig jaar willen we ons onderdompelen in 'ora et labora': inleidingen, stilte, uitwisseling en werken in de tuin van de Oude Abdij.

Nikolaas Sintobin SJ verzorgt de inleidingen.

Heeft je groep of heb jij interesse?

Geef een seintje aan Cecilia op gcl-berichten@telenet.be.

Lidgeld 2017-2018

Als GCL-Vlaanderen willen we heel graag de geest van de grotere GCL volgen. Dat betekent: zorgen voor verjonging, opvolging, vorming, en zeker op spiritueel vlak naar de 'grenzen' gaan. Vormingen zouden we gratis willen aanbieden, zowel open voor onze hele GCL en zelfs voor mensen daarbuiten als meer specifieke vorming voor geestelijke begeleiders. Zonder hen is immers geen uitbreiding van groepjes mogelijk, moeten we mensen in de kou laten staan en kunnen we niet echt GCL promoten.

We willen ook meer kansen geven aan onze leden om aan een activiteit in het buitenland deel te nemen en zo onze GCL-gemeenschap met hun ervaring en ideeën te versterken. Ook dit willen we graag een beetje sponsoren.

Veel werk aan de winkel. En koken kost geld.

Vorige GCL-jaren ontvingen we een prachtige som aan 'kopjes koffie' die intussen soms eens mooie extra's geworden zijn. Verdubbeling van het lidgeld is geen uitzondering meer. Onze hartelijke dank hiervoor.

We willen dit jaar het lidgeld, dat sinds jaren geen indexatie meer gehad heeft, voor de laatste keer laten zoals het altijd was: 25 euro'tjes. Uiteraard rekenen we opnieuw op de gulle schenkers.

Een welgemeend dankjewel aan alle GCL-leden!

Praktisch:

-€25 per lid overschrijven op IBAN: BE54 4466 6116 7197 (BIC: KREDBEBB) met vermelding 'lidgeld 2017-2018' + naam.

-€6 voor niet-GCL-leden die enkel de GCL-berichten willen ontvangen (België) en €7,50 voor Nederland.

Opstarten van een nieuwe GCL-onthaalgroep regio Turnhout

Wij hebben 4 kandidaten om een onthaalgroep op te starten in de regio Turnhout. We zoeken nog enkele mensen.

Contact opnemen met Geert Dutry:

geertdutry@hotmail.com of info@gclvlaanderen.be

Wandelretraite 30 juni-7 juli 2017

In 'het land van de valleien' bij Namen in de Ardennen, ligt het ignatiaans stiltecentrum **La Pairelle**.

GCL-Nederland organiseert hier een wandelretraite met als thema 'Delen in Gods vreugde'. Deelname staat open voor leden van GCL-Vlaanderen alsook voor hen die interesse hebben om GCL-lid te worden.

Begeleiding: Ward Biemans SJ, kerkelijk assistent GCL-Vlaanderen & -Nederland en door leden van GCL-Nederland & -Frankrijk. De begeleiding zal worden aangeboden in het Nederlands en in het Frans.

Kosten: €350 incl. begeleiding en volpension, excl. reiskosten naar Namen en reiskosten ter plaatse (ca €30).

Voor meer informatie en aanmelding kun je contact opnemen met Marielle Matthee (0031 6 34 83 32 57) of met Liene Denkers (0031 6 11 37 22 95) of een mail sturen naar info@gclnederland.org.

Zie ook: www.gclnederland.org en www.lapairelle.be

Gebed

De ware grootmoedigheid

Heer,
leer me de ware grootmoedigheid,
leer me U te dienen zoals Gij het graag hebt:
te geven zonder te berekenen,
te vechten zonder vrees voor wonden,
te zwoegen zonder naar rust te verlangen,
te werken zonder naar loon te vragen,
altijd erop uit te zijn uw wil te doen.
Amen.

H. Franciscus Xaverius

GCL Vormingsdag 'Onderscheiding in GCL-groepen'

Op zaterdag 14 oktober zal een vormingsdag worden aangeboden voor GCL-leden uit Vlaanderen en Nederland. Het thema van deze dag is 'Onderscheiding in GCL-groepen'. Ieder GCL-lid heeft hier wel mee te maken, individueel of in de groep. Deze vormingsdag is tevens een gelegenheid om elkaar te ontmoeten als leden van de ruimere GCL.

De begeleiding van deze dag zal in handen zijn van Renate Cauwels, inhoudelijk verantwoordelijke voor het bezinningsprogramma van de Oude Abdij en Wauthier de Mahieu SJ, geestelijk begeleider.

Plaats en tijd: Oude Abdij Drongen, van ca. 10-16 uur. De precieze inhoud van het programma zal later bekend worden gemaakt. Het is de bedoeling dat er nog meer van deze vormingsdagen worden gehouden. De kosten voor deze dag zullen worden vergoed door de Vlaamse stuurgroep. Belangstellenden kunnen zich aanmelden via: info@gclvlaanderen.be.

Vooraankondiging GCL-dag 11 maart 2018

Op zondag 11 maart 2018 zal de Vlaamse GCL-dag worden gehouden in de Oude Abdij van Drongen. Thema van de dag zal zijn: De liefde in gezin en familie. Er zal een inleiding worden gehouden, en de tijd worden genomen voor gebed, delen en samen zijn. Voor de kinderen zal er een eigen programma zijn. Meer info volgt.

Europese bijeenkomst in Polen 2017

GEZIN: een geschenk en een oproep,
hedendaagse uitdagingen

Van 27 april tot 1 mei kwamen 25 GCL'ers uit 7 Europese landen⁽¹⁾ bijeen in Poznan. Allen waren lid van een GCL-groepje: 20 gehuwden (5 koppels en enkele met ervaring van een relatiebreuk) - allen hadden kinderen; en 3 alleenstaanden en 2 jezuiten. We verbleven in een bezinningshuis (+ noviciaat), dat door zusters gerund wordt.

Het programma was veelbelovend.

Er werden 3 stappen gezet:

1. gehuwde koppels en gezinnen in GCL: huidige situatie.
2. Jezus volgen naar de grenzen.
3. Zending: mogelijkheden en inspiratie.

De spirituele ondersteuning was sterk. Voor elke ochtend was er een Bijbelvers, aangevuld met enkele zinnen ter reflectie, voor een stille persoonlijke tijd, alsook een dagelijkse eucharistie met zang. Het enthousiasme en de inzet groeiden zienderogen!

Enkele inleidingen en een sterk groepswork maakten duidelijk dat we vanuit de verschillende landen een sterke bagage bijeenbrachten. En die werd gekoppeld/getoetst aan *Leatitia Amoris*. Er was vooral de aanwezige ervaring en de bereidheid om te delen. Wat een ervaring! Maar ook heel wat deskundigheid, meestal vanuit een vrijwillige inzet⁽²⁾.

Vandaar ook een rijke oogst. Een tipje van de sluier. GCL'ers kunnen hun ervaring inzake onderscheiding gebruiken. Ze ondersteunen en worden ondersteund in hun groepje. Doen wat haalbaar is, bijv. één gezamenlijke maaltijd per dag, niet veroordelen, in de begeleiding elkaar behandelen als gelijken, JA zeggen tegen de onvolmaaktheid, barmhartigheid als weg naar begrijpen (Paus Franciscus), waar mogelijk initiatieven ondersteunen/opstarten inzake huwelijksvoorbereiding en gezinsondersteuning.

In Spanje werd een gezinsondersteunende tool ontwikkeld (Gezinsklok).

Geert Dutry, lid van de stuurgroep GCL-Vlaanderen

- (1) Polen/10 – Letland/6 – België/4 – Malta/2 – Frankrijk, Italië en Spanje (elk 1 deelnemer).
- (2) Organiseren van GCL-vakantieweken. Begeleiden van verloofden/koppels/marriage encounters. Dienstverlening bij gezinsondersteuning en zorg. Onderzoeker van verloofdenprogramma's en huwelijksrelaties/gezinsopvoeding. Lid van GCL-reflectiegroep over gezin. Ondersteunen van gezinnen met jonge kinderen. Begeleiden van relaties in seksuele diversiteit. Gezinsbemiddeling.